

همشهری

حافظه
به جانت ای بت شیرین دهن که همچون شمع
شبان تیره، مرادم فثای خویشتن است

صفحه‌ها: علیرضا بهرامی

صفحه آخر

www.hamshahronline.ir | همشهری
سایت روزنامه: newspaper.hamshahronline.ir

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال قرنی، شماره ۱۴
کد پستی: ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ | تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵۵۴۴
تلفن: ۲۲۰۳۰۰۰-۲۲۰۳۰۰۰ | شماره: ۲۲۰۳۰۰۰-۲۲۰۳۰۰۰

پدربش آگهی: ۸۳۲۱۱۰۰۰
چاپ: همشهری
تلفن: ۲۸۰۵۰۰۰
توزیع و اشتراک: موسسه نشرگستر امروز نوین
تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

جامعه:
مدیر: فرهنگ طباطبایی
گزارش:
مدیر: سعید سعید میر
مدیر: فاطمه عسگری نیا
۳۴ (سیما و تویزین):
مدیر: سعید فروزی
مدیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر:
مدیر: جواد نصرتی

ایران شهر:
مدیر: بهرام عباسی
تندیس:
مدیر: عیسی محمدی
مدیر: مریم سرخوش
سرخ:
مدیر: جواد عزیزی
مدیر: محمد جعفری
دانشگاه:
مدیر: ساسان شادمان
مدیر: زهرا خلجی
سرمین من:
مدیر: محمد باریکاتی

سیاسی و دیپلماتیک:
مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار:
مدیر: پروانه بهرام نژاد
مدیر: مریم باقرپور
اقتصاد:
مدیر: حسین لطفی
مدیر: مریم موسی پور
تماشاگر:
مدیر: امیر محمد یعقوب پور
مدیر: لیلی فرسند

صاحب امتیاز:
مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
مدیر: دانیال معمار
مدیر: تحریریه:
سید محمدجنتی صادقی
معاونان سردبیر:
شهرام فرهنگی، علی عمادی
شاهین امین، حامد فوقانی
مدیر فنی: حامد یزدانی
مدیر هنری: مهدی سلامی
مدیر عکس: امیر پناهپور

تهران مصور

عمارتی برای زنان دربار

در گذر از بزرگراه صیاد شیرازی حتما نگاهتان به یک عمارت قدیمی افتاده که از داخل پادگان خودنمایی می‌کند. این عمارت قدیمی که هم‌اکنون با نام عمارت کلاه‌فرنگی می‌شناسیم، تنها بازمانده کاخ عسرت آباد است؛ کاخی که به فرمان ناصرالدین شاه قاجار ساخته شد و او از آن به عنوان قصر ییلاقی‌اش استفاده می‌کرد. مورخان اینطور نوشته‌اند که ناصرالدین شاه قاجار پس از بازگشت از نخستین سفر خود به فرنگ، فرمان ساخت کاخی بین قصر قاجار (باغ‌موزه قصر امروزی) و باغ نگارستان (وزارت ارشاد امروزی) را صادر کرد. همان زمان ساخت عمارتی چهار طبقه در این محدوده پایه‌ریزی شد که نامش را کلاه فرنگی گذاشتند. از آن روز تقریباً ۱۵۳ سال می‌گذرد. تصاویر قدیمی و نقاشی‌های به‌جامانده از این عمارت نشان می‌دهد که عمارت کلاه‌فرنگی میان باغ عسرت آباد قرار داشت و دارای کاخ‌ها و کوشک‌های بزرگی بود. در وسط باغ، حوض، چشمه و فواره‌های گوناگونی قرار داشت که دور تادور این حوض بزرگ، حدود ۳۰ خانه کوچک ساخته شده بود. این خانه‌های دواناقه که به شکل نیم‌دایره ساخته شده بودند، در و پنجره‌های چوبی داشتند و این در و پنجره‌ها به سمت حوض باز می‌شدند. ظاهراً در هر یک از این خانه‌ها یکی از همسران شاه زندگی می‌کرد. اما بی‌شک گل سرسید کاخ ییلاقی شاه قاجار در بیرون از حصار تهران، ساختمان کلاه‌فرنگی بود؛ همین ساختمان چهار طبقه‌ای که با گذشت حدود ۱۵۰ سال از زمان ساختش خودش را از دل اتفاقات عجیب و غریب تاریخی به امروز رسانده تا روایتگر روزهای اوج قصر ناصرالدین‌شاه قاجار باشد. این کاخ زیبا که روزگاری جایی برای برگزاری جشن‌ها و مراسم خانواده سلطنتی حکومت قاجار به بود، بعد از سرنگونی قاجارها و به قدرت رسیدن پهلوی‌ها، به شهرپانی واگذار شد و کاربری‌اش به پادگان تغییر یافت. عمارت کلاه‌فرنگی عسرت آباد در ۲۳ فروردین ماه سال ۱۳۴۶ با شماره ۶۴۸ به ثبت ملی رسیده است؛ اما به دلیل قرار گرفتن آن در محدوده نظامی از گذشته امکان بازدید از آن وجود نداشت و هنوز هم ندارد. البته از دهه ۸۰ که عملیات ساخت گذر بزرگ صیاد شیرازی کنار این عمارت آغاز شد، بخشی از حصار پادگان فروریخت و به این ترتیب کاخ عسرت آباد از بیرون پادگان در حاشیه بزرگراه صیاد قابل مشاهده است.

گل سرسید کاخ ییلاقی شاه قاجار در بیرون از حصار تهران، ساختمان کلاه‌فرنگی بود؛ همین ساختمان ۴ طبقه‌ای که با گذشت حدود ۱۵۰ سال از زمان ساختش خودش را از دل اتفاقات عجیب و غریب تاریخی به امروز رسانده تا روایتگر روزهای اوج قصر ناصرالدین‌شاه قاجار باشد. این کاخ زیبا که روزگاری جایی برای برگزاری جشن‌ها و مراسم خانواده سلطنتی حکومت قاجار به بود، بعد از سرنگونی قاجارها و به قدرت رسیدن پهلوی‌ها، به شهرپانی واگذار شد و کاربری‌اش به پادگان تغییر یافت.

تاریخ به روایت یک میدان

عکس‌های کمتر دیده شده از رویدادهای تاریخی در میدان انقلاب که در بطن تاریخ معاصر کشور بوده است

این خیابان بر قریه تهران بیفتد، هر دری که به روی تو باز شود، احتمالاً سر و سری با کتاب دارد؛ از دفاتر نشر و بخشی کتاب گرفته تا مؤسسات فرهنگی ریز و درشت در اینجا قرار است کمی از حال و هوای تاریخ این میدان و خیابان آگاه شویم و عکس‌های کمتر دیده‌شده این خیابان تاریخی پایتخت را از نظر بگذرانیم.

وقتی حرف از میدان انقلاب به میان می‌آید، بوی شور و هیجان و تغییر به مشام می‌رسد؛ بوی کتاب و آگاهی و البته دانشگاه. در واقع ویتترین باشکوه این خیابان همان سر در دانشگاه تهران است و البته قاب‌های شیشه‌ای فروشگاه‌های کتاب که هوش از سر عاشقان دانش و آگاهی می‌برد. حتی اگر گذرت به کوچه بس کوچه‌های

سیدمروش طباطبایی پور

رونق میدان

مکت

در جریان جنگ جهانی دوم در سال ۱۳۲۰، ایران به اشغال نیروهای متفقین در آمد و آمریکایی‌ها در اردوگاهی در محله امیرآباد تهران مستقر شدند. بیشتر نیروهای آمریکایی از طریق فرودگاه مهرآباد به تهران می‌آمدند و برای تردد خود خیابان آیزنهاور یا همان خیابان آزادی را ساختند تا راحت‌تر به امیرآباد برسند. در همان سال‌ها میدانی هم در ابتدای خیابان شاهرضا سر بر آورد که آن را ۲۴ اسفند نامیدند که زادروز رضاشاه پهلوی بود.

اولین روزهای خیابان انقلاب

مکت

در عهد قاجار، خیابان انقلاب امروزی جاده‌ای خاکی بود که مرز شمالی پایتخت را مشخص می‌کرد. در سال ۱۳۱۰ شمسی و در عهد پهلوی اول، پستی و بلندی‌های این خیابان را گرفتند و آن را تبدیل به خیابانی به نام «شاه‌رضا» کردند. آن هم درست چند سال پس از تأسیس دانشگاه تهران. دولت پهلوی برای اینکه هر چه زودتر این خیابان رونق بگیرد قانونی تصویب کرد که براساس آن از ساختمان‌های نوساز این خیابان مالیات نمی‌گرفت و این گونه شد که این خیابان به سرعت به سمت شرق گسترش یافت.

این میدان و خیابان به خاطر دانشگاه تهران و کتاب‌فروشی‌هایش همیشه حال و هوای دانشجویی داشته. تقاطع انقلاب با خیابان ۱۶ آذر (۳۱ آذر قدیم) در سال ۱۳۴۶

اتابوس‌های دوطبقه و خودروهای قدیمی در میدان / سال ۱۳۴۴

این خیابان این روزها یکی از خیابان‌های پرتردد است و حسرت آن روزهای خلوت را می‌خورد. تقاطع خیابان فلسطین (کاخ) با خیابان انقلاب در سال ۱۳۳۷

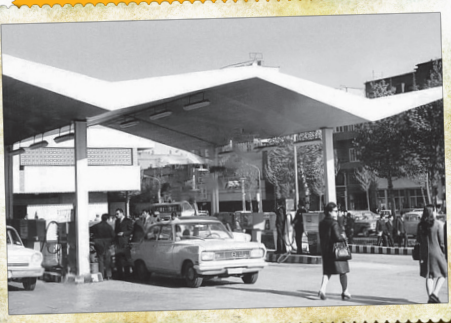
عکس مر یوط به سال ۱۳۲۵: برخی این میدان را با نام میدان مجسمه هم می‌شناختند. پس از انقلاب اسلامی، مجسمه سرنگون و نام این خیابان انقلاب شد.

راهبیمایی روزهای انقلاب در سال ۱۳۵۷. حداثت تقاطع وصال شیرازی تا خیابان فلسطین

سفر آرمسترانگ و دیگر فضانوردان آپولو ۱۱ به ایران در تقاطع خیابان انقلاب و خیابان ابوریحان در سال ۱۳۴۸

پمپبنزین تقاطع خیابان وصال و خیابان انقلاب در سال ۱۳۴۸

در آن سال‌ها هنوز بل کالج ساخته نشده بود. خیابان انقلاب به سمت شرق، نزدیک چهارراه کالج در سال ۱۳۴۶

Advertisement for Hamshahr Market featuring a soccer player (Pele) and a book titled '10 Years of Hamshahr'. The ad includes the website www.hamshahrmarket.com and contact information for the publisher.

Advertisement for 'Agheh' (Agheh) real estate project. It features a large image of a building and text describing the project's location, size, and features. The ad is for a single residential unit for sale.

Advertisement for 'Agheh' (Agheh) real estate project. It features a large image of a building and text describing the project's location, size, and features. The ad is for a single residential unit for sale.